

Egy kenyai-magyar projekt indulásáról

Apró Buba Annamária összeállítása

Prof. Dr. Ternák Gábor egyetemi tanár, a Pécsi Tudományegyetem Infektológiai-, Katasztrófa-orvostani és Oxyológiai Intézetének igazgatója, valamint Dr. Tarrósy István, politológus, Afrika-szakértő, a Pécsi Tudományegyetem Politikai Tanulmányok Tanszékének oktatója és Dr. Heintz Tamás országgyűlési képviselő, az Egészségügyi Bizottság tagja jelenleg egy kenyai orvosi misszió előkészítésén dolgoznak, legutóbb szeptember 22-27 között folytattak tárgyalásokat Kenyában a nemzetközi együttműködés keretein belül.

A kezdetek

Tarrósy István, Afrika-kutató mesél az útról: „Kaptam Ternák professzortól egy telefonhívást úgy fél éve, hogy létezik egy afrikai orvosi misszió, a szlovákokkal együttműködésben és bővíteni kellene a kenyai kapcsolatokat. Nagyon izgalmas volt, először Nairobi-ba utaztunk, majd onnan Eldoretbe.” Erről a településről tudni kell, hogy az ötödik legnagyobb kenyai város, az ugandai határ közelében helyezkedik el. Eldoretben van Kenya második, Afrika harmadik legnagyobb nyomortelepe, a Langas. „Ez a szlovák-magyar misszió, amelyben Ternák professzor is részt vesz, itt tevékenykedik orvosi és egészségügyi vonalon.” – fejtette ki Tarrósy István. „Kétféle programot sürítettünk 6 napba, hogy mindenki-vel tudjunk tárgyalni a fejlesztésekről, a misszió további erősítéséről. Jelenleg pályázatot írunk, összerakjuk a projektet, pénzt gyűjtünk. Egy civil szervezet is bejegyzés alatt áll, remélem hamarosan jóváhagyja a bíróság az Emberi Erőforrás Fejlesztése Afrikában nevű közhasznú egyesület létrejöttét. Rengeteg feladatunk van, az Eldoret és a PTE között létrejött együttműködés kereteit szeretnénk kiterjeszteni, megtölteni tartalommal.”

Pécs és Eldoret

A Pécsi Tudományegyetem és a kenyai MOI Teaching and Referral Hospital, MOI University közötti szerződés június 25-én született. A MOI University ezentúl nem csak a pécsi oktatók, kutatók, hanem a diákok számára is lehetőségeket kínál.

Dr. Ternák Gábor, a misszió kezdeményezője az előzményekről be-

szélve elmondta, hogy „az ötlet tavaly született, mivel egy szlovák professzortól hallottam – akivel már 20 éve mindig találkozunk különböző kongresszusokon –, hogy az egyetemük különböző fejlődő országokban missziókat tart fenn. Közben kiderült, hogy ő a pozsonyi St. Elisabeth Egyetem rektora, és Haititől Kambodzsaig 22 egészségügyi missziót építettek ki, amelyek részben szociális jellegűek, részben járóbeteg-rendeléseket koordinálnak. Kértem tőle engedélyt, így ellátogattam Kenyába és Kambodzsa-ba, hogy megnézzem, miként működnek ezek a projektek. A kinti missziót látva azon gondolkodtam, hogy ezt mi magyarok miért nem tudjuk megcsinálni. Rendkívül fontos, hogy annak a széles kapcsolati rendszernek, amit próbálunk kialakítani, komoly gazdasági hozadéka is legyen Magyarország számára” – mondta el a professzor. „Kint felfigyeltünk rá, hogy egy cseh cipőmárka is megjelenik a kenyai piacon, nagyon komoly hirdetései vannak Nairobi egész területén.” – tette hozzá Tarrósy István.

„Jelenleg három szálon dolgozunk.” – számolt be a munka részleteiről Ternák professzor. „Egyrészt találtunk egy olyan kórházat, ahol nincsenek doktorok, tehát csak egy pár nővért látja el a feladatokat. Az intézményt szeretnénk orvosokkal megtölteni és működtetni a betegellátást. Másrészt a szlovák misszió keretein belül egy házat bérelünk a szlovák kollégákkal közösen, és a járóbeteg-rendeléseken mindig egy szlovák és egy magyar orvos dolgozik. Esetünkben már a harmadik tartózkodik kint. A misszió a nyomortelep közepén van, naponta 150 beteggel. „A legtöbb dolog, amit az orvoslásban tanulunk a tünnetanon alapszik. Vannak

Fotó: Tarrósy István

bizonyos betegségek, melyek tüneteiből ott sokkal több fordul elő, tehát ennyi beteg ellátásával az orvosok nagyon nagy tapasztalatot szereznek. Olyan rutinra tehetnek szert, amire itthon semmi esélyük” – számol be a misszió magyarországi hozadékairól Ternák Gábor. „A harmadik lehetőség a kölcsönös szerződésen alapul, tehát az egyetemre küldhetünk ki és fogadhatunk is onnan hallgatókat, illetve a fiatal orvosok cseréje is megoldhatóvá válik az egyetem keretein belül.”

Filozófia

„Ez a projekt, ellentétben azokkal a karitatív tevékenységekkel, amelyek addig tartanak, amíg a pénz el nem fogy, egy szélesen megalapozott, intézmények és városok között kialakult kapcsolatrendszer, amit szeretnénk sokáig fenntartani” – mondta el Ternák Gábor. „Az egész mögött az a filozófia áll, hogy a fiatal szakembereknek szüksége van tapasztalatszerzésre. Figyeltem a fiatal szlovákokat, akik nagy lelkesedéssel érkeztek ki és rácsodálkoztak az új világra” – meséli a magyar professzor. Kiszámítottuk, hogy ennek a kórháznak 50 millió forint az éves fenntartási költsége. Ezen összeg tartalmazza a doktorandusz hallgatót kiküldésének költségeit, vagy más, tanulni vágyó egyetemista kitutazását. Ez manapság nem egy horribilis pénzösszeg. „Azt gondolom, akkor tudunk átitűtő sikereket elérni, ha megmutatjuk, hogy több különböző szereplő összefogásáról van szó. Az nem lehet, hogy a magyar állam nem vesz részt a projektben, miközben a szlovák állam igen.” – osztotta meg véleményét Tarrósy István.

Más világ

„Ott kint máshogyan gondolkoznak az emberek, az életnek megvannak a szépségei és az árnyoldalai is, de egy nagyon szerethető és érdekes hely.” – mondta el Ternák Gábor. „Afrikában a különböző területeken dolgozó szakemberek, legyenek azok építészek, zenészek, szociális munkások vagy orvosok, rengeteg tudnak segíteni. Az orvos szerepe egy ilyen társadalomban igazi, klasszikus orvosszerep. Mert mi itt Magyarországon, sajnos, csak adminisztrátorok vagyunk, de én is dolgoztam hat évet különféle fejlődő országban, és tudom, hogy ott elni egészen más érzés. Ott annyira kevés az orvos, hogy minden segítség óriási értékkel bír, ezért a doktorokat megbecsülik és értékelik.”

Tarrósy István szerint Afrikában a legfontosabb érték az ember és az emberi közösség. Az ott befektetett munkát kamatostól kapja vissza mindenki. „Tárgul a tudata, gyarapodik a tudása, lelkiekben gazdagodik, és tényleg azt érzi, hogy orvosként tudja a legtöbbet tenni az emberiségért. Ugyanez érvényes akkor, ha valaki a társadalomtudós oldaláról közelít, és megkérdezi az ottani lakosokat, mit gondolnak a politikai rendszerről, hogyan vesznek részt társadalmi alakításában. Nagyon jó azt látni, hogy miként fejlődik az ottani társadalom, hogy az emberek egyre inkább részesei a körülöttük zajló folyamatoknak – persze ne feledjük: Afrikában az európaiól eltérő módon kell értelmeznünk a demokráciát, a pártrendszert, magát a társadalmi átalakulást.”

Másképp segíteni

Tarrósy szerint „mégis azt tapasztaltam, hogy ha leszünk értük valakit, és nem úgy, hogy odamegyünk, és megmondjuk, hogy szerintem ez a jó és csináljátok meg, hanem meghallgatjuk őket, és segítünk nekik, akkor hatalmas élményben lesz része mindkét félnek. Már a pécsi bölcsészkaron is „megfertőződött” számos hallgató az Afrika-vírussal. Amikor két évvel ezelőtt elkezdtem oktatni a politológia tanszéken az Afrika-kurzust, csak öt merész diák nézett velem farkasszemet. Mára közel 30-an hallgatják az órát, 3-an a szakdolgozatukat is kapcsolódó témából írják, 2-en önkéntesként, 3-an pedig más módon szeretnék eljutni az afrikai kontinensre. Ez igazán figyelemre méltó előrelépés. Ami még izgalmasabb, hogy a bölcsészkar és maga az egyetem felismeri, van ebben fantázia, akár a gazdasági kapcsolatok kiépülését tekintjük elsődleges célnak, mint ahogyan azt a csehek vagy a szlovákok példája mutatja. 2007-ben a lisszaboni Afrika-csúcson nagyon sok döntés született Afrika-Európa relációban. Mi magyarok is sok pénzt fizetünk be az unió fejlesztéspolitikájába, azonban ebből ki is kellene hozni még többet, és az eldoreti ügryhöz hasonló projektekre fordítani. Ehhez azonban szakemberek kellene: orvosok, tudósok, diplomaták, gazdasági szakemberek, akik cégeket tudnak létrehozni, gyógyítani tudnak, vagy képesek virágzó kereskedelmi tevékenységet beindítani. Mindehhez pedig értelemszerűen pénz is kell. Mi Kenyában nem keresni akarunk, hanem dolgozni, de úgy, hogy a feltételeket ne pusztán a saját pénzünkéből kelljen előteremteni – legyen tehát állami szerepvállalás is a hátunk mögött!”

Afrikanisztika

A pécsi bölcsészkar Magyarországon elsőként hoz létre hamarosan egy interdiszciplináris Afrika Kutatóközpontot. Ehhez egy BA minor szak is kapcsolódni fog az elképzelések szerint. Jövőre pedig elindul az ELTE-n az afrikanisztika mesterképzés, így az egyetemek között is létrejöhet egyfajta természetes együttműködés. „Rögtön olyan szakembereket képezhetünk így, nem százával, hanem a reális igénynek megfelelően, akik „érteneik Afrikához.” – osztja meg terveit a BTK oktatója. „A Kutatóközpont kialakításával párhuzamosan a pécsi 2010-es EKF-évből, május végén szeretnénk Afrika Hetet rendezni, ahová nagyon sok embert meghívunk majd, konferenciát, kulturális programokat, fotókiállításokat szervezünk.” – mondja el Tarrósy István, akinek a nevéhez a hosszú ideje sikeres ICWiP tematikus fesztivál is kötődik.

Végszó

„Hosszú távon nagyon komoly együttműködést lehet kialakítani az orvostudomány és a társadalomtudományok között. Egy cél lebegjen a szemünk előtt: segítsünk az afrikai embereknek abban, hogy jobb életszínvonalon, jobb higiénés és képzettségi szinten élhessenek. A kenyai kórház működtetésének komoly előzményei vannak, és a támogatóink között ott a PTE, a pécsi városi önkormányzat, és magánszponzorok is tettek már a projektbe pénzt. Ők is olyanok, akik már beleszerettek Afrikába, és úgy gondolják, hogy így tényleg tudnak segíteni az ott élőkön.”